

Либерализация на енергийния пазар: проблеми и предизвикателства

ДИСКУСИОНЕН ФОРУМ

- ▶ Същност на либерализацията на електроенергийния пазар
- ▶ Производство, потребление и износ на електрическа енергия
- ▶ Електропреносна мрежа и баланс
- ▶ Ценообразуване на пазарите на едро
- ▶ Ценообразуване на пазара на дребно
- ▶ Регулиране на цените на електрическа енергия
- ▶ Позиция на КТ «Подкрепа»

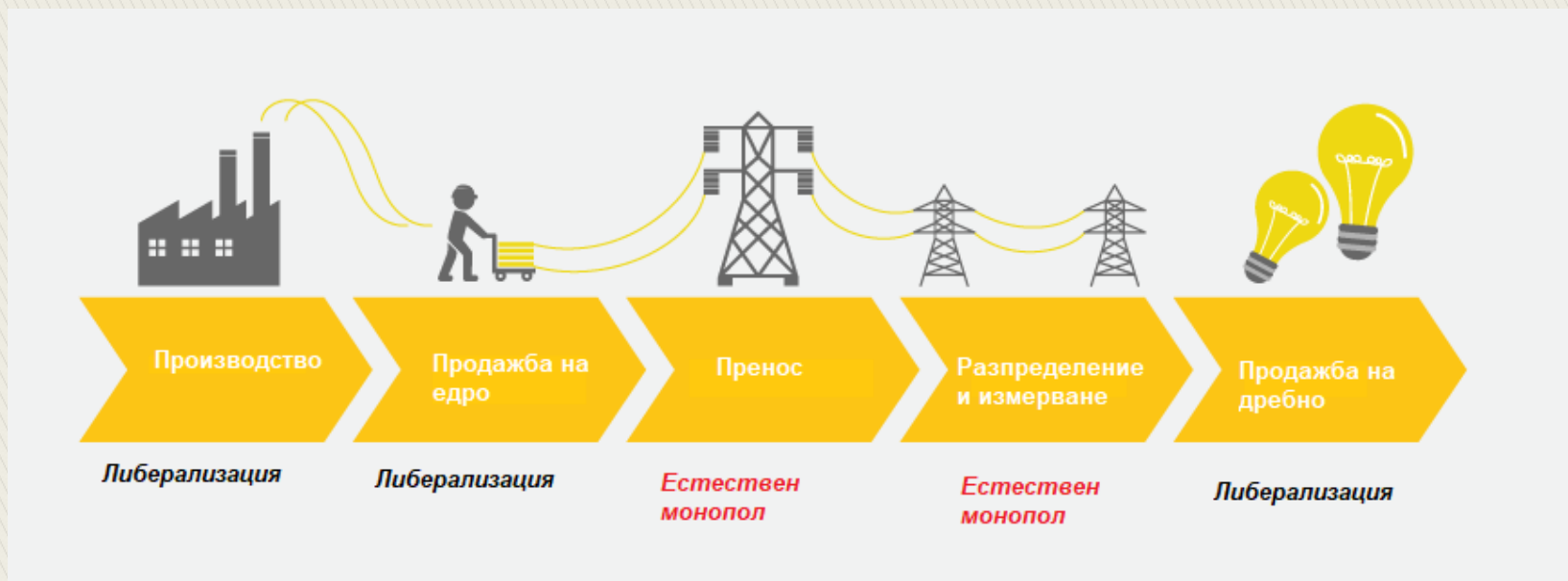
Електроенергията - естествен монопол

- ▶ Една жица
- ▶ Хомогенно благо
- ▶ Мащабна инфраструктура
- ▶ Икономии от мащаба

Верига за доставка на електроенергия

Производство → Пренос → Разпределение → Доставка

История на либерализацията

Всичко започва от Великобритания...

Маргарет Тачър обещава **конкуренция, ефективност, инвестиции и ниски цени.**

Резултати

- ▶ Олигопол на частни компании
- ▶ Неефективност
- ▶ Инвестиции само в малки ВЕИ-централи
- ▶ Високи и нестабилни цени

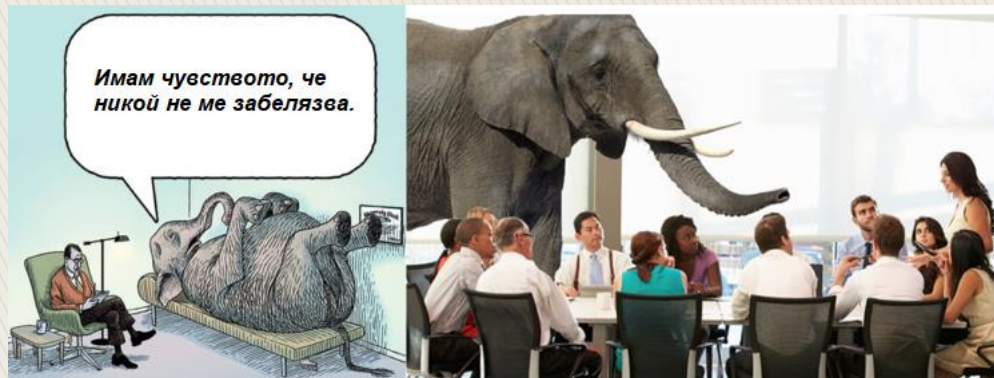
FAILURE

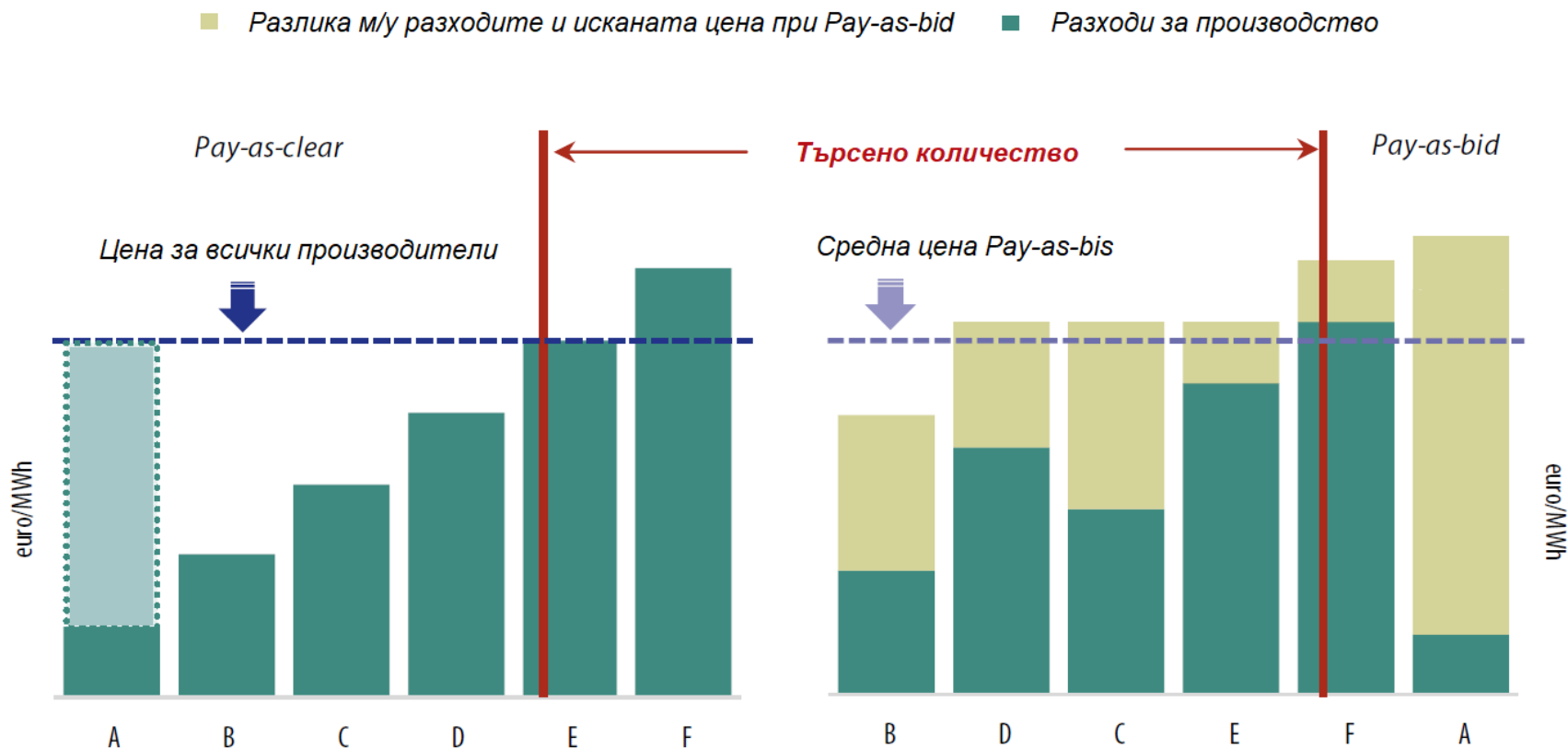
Ценообразуване на свободния пазар

Пазар на едро

- ▶ **Слонът в стаята:** Системата Pay-as-Clear (модел на пределните разходи)

Системата Pay-as-Clear (модел на пределните разходи)

Ефекти от ценообразуването

- ▶ Свръхпечалби
 - ▶ Манипулации на пазара
 - ▶ Картелни споразумения
 - ▶ Антипазарна система
-
- ▶ Испания, Италия, Гърция: таван на цените?

Ценообразуване на свободния пазар

Пазар на дребно

- ▶ Следват динамиката на цените на едро
- ▶ + цени на мрежовите услуги
- ▶ + разходи на доставчика
- ▶ + печалба на доставчика
- ▶ Тарифи: фиксирани и плаващи

В България няма фиксирани тарифи!

Енергийна бедност

Фигура 2. Дял на лица в бедност и в енергийна бедност (%)

Състояние на сектор «Електроенергетика» в България

Производство и потребление 2022 г.

- ▶ Брутно производство – 50 ТВтч.
- ▶ Брутно потребление – 38 ТВтч.
- ▶ Крайно потребление – 31 ТВтч.
- ▶ 62% за небитовите клиенти (19 ТВтч)
- ▶ 38% за битовите клиенти (12 ТВтч)
- ▶ **Производството от ВЕИ покрива 19%**

Състояние на сектор «Електроенергетика» в България

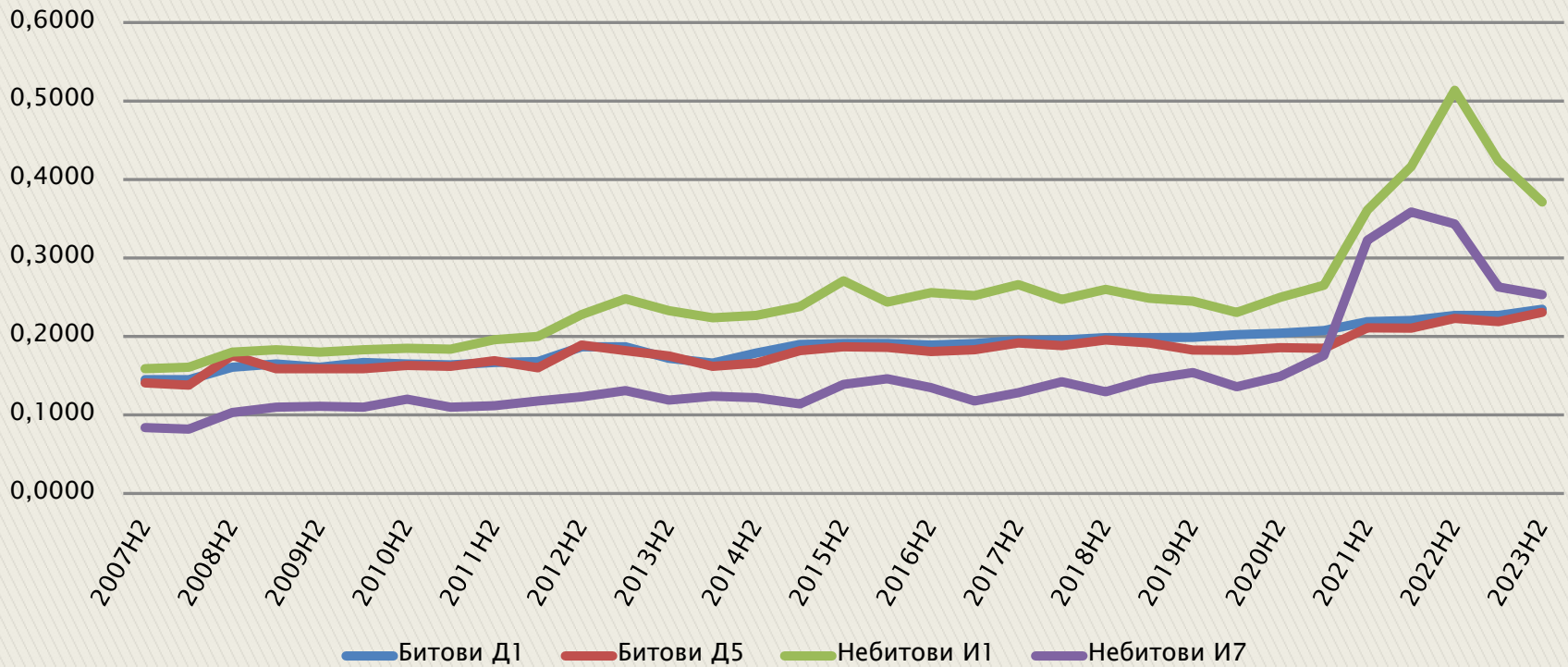
Износ на електроенергия и декарбонизация

Търговско салдо на електроенергия и нетно
производство от ТЕЦ на въглища

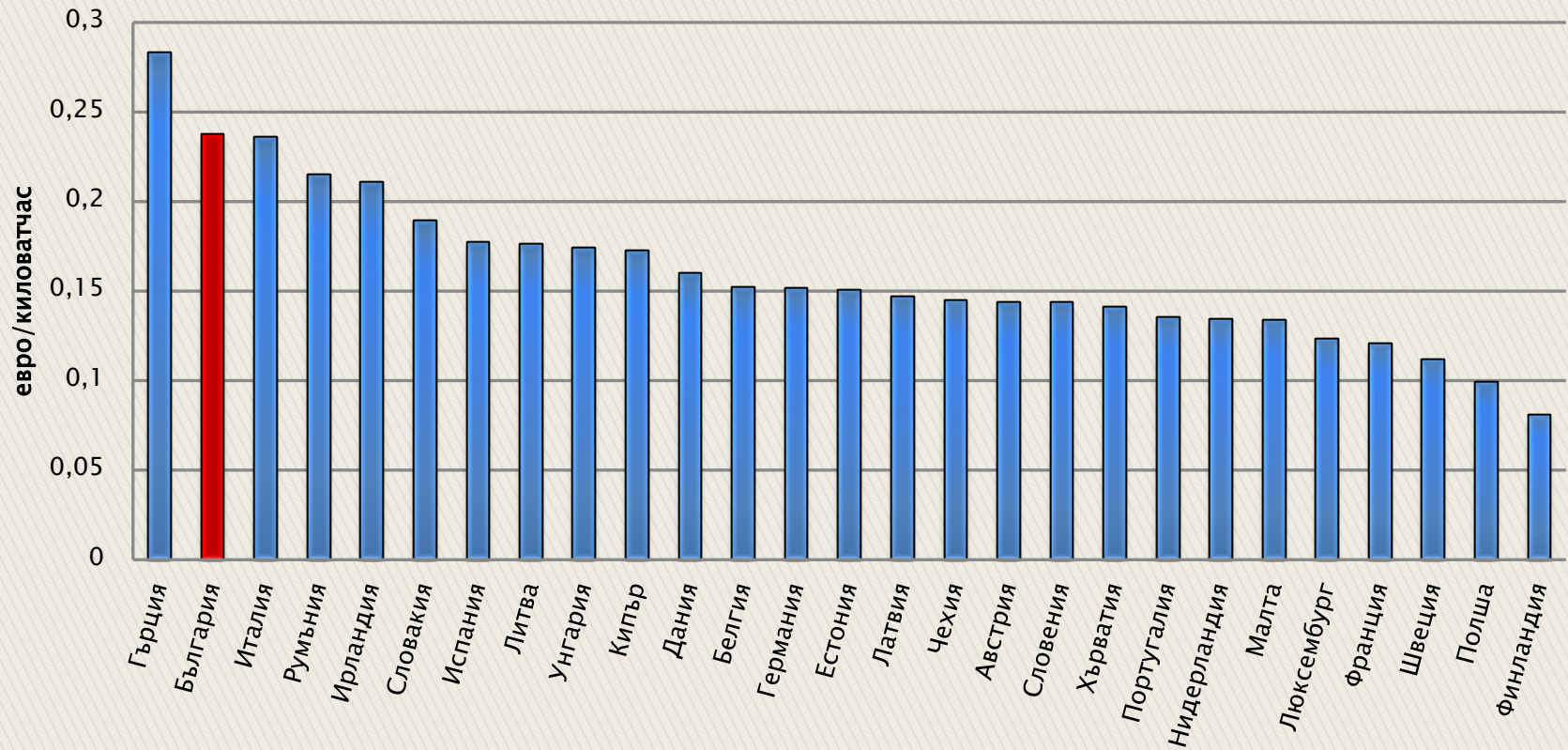

Цени на регулирания и либерализирания пазар на електроенергия в България

Динамика на цените за битовите и небитовите потребители

Средногодишна цена на електроенергия за средните небитови потребители в ЕС, 2022

Регулиране на цените на електрическа енергия

- ▶ Мрежови услуги (КЕВР)
- ▶ Енергийна криза и държавна намеса
- ▶ Обрат в позицията на Европейската комисия:
 - Договори с фиксирани тарифи
 - Регулирани цени за домакинства и МСП
- ▶ Базови цени, определяни от МС
- ▶ Но борсата остава!
- ▶ Фонд за сигурност на електроенергийната система

РЕШЕНИЕ ИЛИ ПРОБЛЕМ?

Със съдействието на

**FRIEDRICH
EBERT**
STIFTUNG

БЛАГОДАРЯ ЗА ВНИМАНИЕТО >>